

SMLOUVA O DÍLO S NEHMOTNÝM VÝSLEDKEM

PETER VOJČÍK

Abstract: Work Contract with Intangible Result

The Civil Code in the Czech Republic unified the legal regulation of contract law and removed dualism in this regulation. A work contract is a contract type in which intangible items are also the result of it. The Civil Code of the Czech Republic also enshrines special provisions for an intangible work. It points out the different types of intangible items that can be created or used in connection with a work contract. The author discusses the enacted legislation and points out other provisions that need to be applied to work contracts with intangible result. It analyzes the legal regime of contracts which result in copyrighted works, while also pointing out the copyright regulation of employee works, and separately analyzes work contracts whose subject matter is protected by industrial property law. It also points out the liability of the contractor towards the customer, regarding the delivered work as an intangible result, if the rights of third parties were violated.

Keywords: work contract; intangible thing; intellectual property

Kľúčové slová: zmluva o dielo; nehmotná vec; duševné vlastníctvo

DOI: 10.14712/23366478.2022.25

I. ÚVODNÉ POZNÁMKY

Ubehlo takmer desať rokov, odkedy bol prijatý nový Občanský zákoník v Českej republike – zákon č. 89/2012 Sb. v znení neskorších predpisov (v texte aj **OZ ČR**). Už od jeho prijatia boli výhrady k mnohým ustanoveniam.¹ Aj napriek avizovaným viacerým problémom a nedostatkom, nedošlo k rozsiahlejšej novelizácii, o ktorej sa uvažovalo už po nadobudnutí jeho účinnosti.

V Slovenskej republike sa doposiaľ neukončili rekodifikačné práce na novom Občianskom zákonníku. Autor tohto príspevku bol rôznymi formami zapojený do rekodifikačných prác v podstate od roku 1987, keď bola vytvorená prvá komisia pre prípravu Občianskeho zákonníka ešte za čias bývalej federálnej vlády. Následne sa po 1. 1. 1993

¹ Napr.: KINDL, M. – ROZEHNAL, A. *Nový Občanský zákoník: problémy a úskalí*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014; KINDL, M. – ROZEHNAL, A. *Nový Občanský zákoník: úskalí věcných práv*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2015.

vytvorili rekodifikačné komisie v Českej republike aj v Slovenskej republike. Autor bol od začiatkov rekodifikačných prác toho názoru, že pri tvorbe nového Občianskeho zákonníka je potrebné dbať na to, aby bola zachovaná čo možno najširšia kontinuita, a teda aby sa do novej úpravy prebrali všetky tie ustanovenia platného Občianskeho zákonníka (zákona č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov v texte aj **OZ SR**), ktoré sa v praxi osvedčili, boli judikatúrou súdnych autorít одобorené, ktorých výklad a aplikácia neboli problematické a ktoré plne vyhovujú podmienkam trhového hospodárstva a súkromného podnikania. Po vstupe Slovenskej republiky do EÚ pribudla ďalšia požiadavka, aby išlo o také ustanovenia, ktoré sú v súlade so zásadami a princípmi súkromnoprávnej úpravy presadzovanej v rámci EÚ. Považujeme za dobré a správne dbať aj na kontinuitu právnej úpravy súkromného práva. Nakoniec, po množstve noviel tento zákon z roku 1964 platí v SR dodnes. Z histórie si pamätáme, že v roku 1989 sme mali také predpisy, ktoré neboli novelizovateľné, a bolo potrebné prijať úplne novú úpravu. Takýmto príkladom je bývalý zákon č. 84/1972 Zb. o objavoch, vynálezoch, zlepšovacích návrhoch a priemyselných vzoroch. Ten bol v rozpore s medzinárodnými dohovormi a zmluvami a bolo nevyhnuté prijať úplne novú úpravu. Zákon č. 527/1990 Zb. bol prijatý ešte pred prijatím veľkej novely Občianskeho zákonníka a pred prijatím Obchodného zákonníka v roku 1991.

Prijatý základný kódex súkromného práva v Českej republike priniesol zásadné a rozsiahle zmeny do úpravy celého súkromného práva. Treba oceniť skutočnosť, že celé záväzkové právo sa zjednotilo v jednom kódexe, a odstránil sa dualizmus, ktorý v Slovenskej republike pretrvával dodnes. Je nelogické, aby boli záväzkovo-právne vzťahy upravené duplicitne. To sa týka aj zmluvy o dielo.²

Mnohé ustanovenia OZ ČR sú inšpiratívne a hodné prevzatia aj do budúcej úpravy Občianskeho zákonníka v Slovenskej republike. Napríklad pri úprave ochrany osobnosti je určite správne, aby postmortálnu ochranu mohli po smrti dotknutej osoby uplatniť blízke osoby (§ 82 ods. 2 OZ ČR), a nie (ako je to stále v Občianskom zákonníku Slovenskej republiky) manžel, deti, a ak ich niet, tak rodičia. Veľmi praktické a potrebné je zakotvenie možnosti domáhať sa ochrany osobnosti aj prostredníctvom právnickej osoby, ak neoprávnený zásah do osobnosti človeka priamo súvisí s jeho činnosťou v právnickej osobe (§ 83 OZ ČR). Pokiaľ ide o domáhanie sa ochrany právnickou osobou, OZ ČR v § 83 ods. 2 uvádza výslovne, že po smrti fyzickej osoby sa právnická osoba môže domáhať, aby sa od neoprávnených zásahov upustilo a aby boli ich následky odstránené. To však v úprave v § 82 OZ ČR, ktorý upravuje právo blízkych osôb, chýba.

V Slovenskej republike sa dodnes nepodarilo na úrovni občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR prijať zjednocujúce stanovisko ohľadne otázky, či po smrti dotknutej osoby môžu manžel, deti, resp. rodičia uplatňovať aj náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle § 13 ods. 2 OZ SR. Na túto otázku nedal odpoveď ani OZ ČR.

---

² K zmluve o dielo pozri aj: ŠTENGLOVÁ, I. *Smlouva o dílo*. Praha: C. H. Beck, 2010; OVEČKOVÁ, O. *Obchodný zákonník: komentár*. 2. diel. 3. dopl. a prepr. vyd. Iura Edition. Bratislava: Wolters Kluwer, 2012, s. 595–675; MAREK, K. *Smluvní obchodní právo: kontrakty*. Brno: Masarykova Univerzita, 2003; KOPÁČ, L. *Obchodní kontrakty. II. díl*. Praha: Prospektrum, 1998.

V tejto súvislosti by bolo vhodné poukázať na zásadný rozdiel v úprave poskytovania zadosťučinenia, a to ako morálneho (ospravedlnenie), tak aj materiálneho (náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch). Priznanie primeraného zadosťučinenia, a to aj v peniazoch, je v OZ ČR viazané na zavinenie. To je podstatná zmena oproti predchádzajúcej úprave v ČR a súčasnej úprave v SR.

Možno to vyvodit' z § 2894 OZ ČR, podľa ktorého: „*Nebyla-li povinnost odčinit jinému nemajetkovou újmu výslovně ujednána, postihuje škůdce, jen stanoví-li to zvlášť zákon. V takových případech se povinnost nahradit nemajetkovou újmu poskytnutím zadosťučinění posoudí obdobně podle ustanovení o povinnosti nahradit škodu.*“ Náhrada škody je takmer vždy viazaná na zavinenie, pokiaľ zákon v konkrétnom prípade neustanoví objektívnu zodpovednosť, teda bez ohľadu na zavinenie, čo v prípade nekalej súťaže ustanovené nie je.

Náhrada nemajetkovej ujmy pri ujme na prirodzených právach človeka je upravená až v § 2956 a nasl. Na druhej strane sa v § 2957 OZ ČR pomerne podrobne uzákonili kritériá na posúdenie výšky primeraného zadosťučinenia (čo v úprave v SR chýba): „*způsob a výše přiměřeného zadosťučinění musí být určeny tak, aby byly odčiněny i okolnosti zvláštního zřetele hodné. Jimi jsou úmyslné způsobení újmy, zvláště pak způsobení újmy s použitím lsti, pohrůžky, zneužitím závislosti poškozeného na škůdci, násobením účinků zásahu jeho uváděním ve veřejnou známost, nebo v důsledku diskriminace poškozeného se zřetelem na jeho pohlaví, zdravotní stav, etnický původ, věru nebo i jiné obdobně závažné důvody. Vezme se rovněž v úvahu obava poškozeného ze ztráty života nebo vážného poškození zdraví, pokud takovou obavu hrozba nebo jiná příčina vyvolala.*“

V Slovenskej republike nachádzame určité kritéria na určenie výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch v § 17 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci.

II. ZMLUVA O DIELO

1. STRUČNE O POJMOVÝCH ZNAKOCH ZMLUVY O DIELO

V praxi sa často stretávame so zmluvami, predmetom ktorých sú nehmotné veci, ku ktorým sa vzťahujú práva duševného vlastníctva. Vyskytuje sa viacero typických, atypických či kombinovaných (zmiešaných) zmlúv, ale aj dohôd.

Občanský zákoník v Českej republike upravuje zmluvu o dielo v § 2586 až § 2635, pričom zákonodarcu použil na označenie tohto dielu pojem „*Dielo*“. Vzhľadom na skutočnosť, že ide o oblasť záväzkových vzťahov, a aj vzhľadom na pojmové vymedzenie uvedené v § 2586 OZ ČR, by možno bolo vhodnejšie napísať tento Diel 8. Občanského zákoníka ako „*Zmluva o dielo*“. Nová právna úprava prevzala niektoré ustanovenia z Občianskeho zákonníka, ale viac z pôvodného Obchodného zákonníka (zákon č. 513/1991 Sb. ve znění pozdějších předpisů – v texte **OBZ ČR**). Nová právna úprava v OZ ČR už neobsahuje osobitné ustanovenia o zmluve o oprave a úprave vecí a ani o zhotovení vecí na zákazku.

Pojmové vymedzenie zmluvy o dielo je v OZ ČR v podstate prevzaté z vtedy platného Obchodného zákonníka, ale je precíznejšie a výslovne sa v ňom, okrem iného, uvádza, že objednávatel' je povinný dielo prevziať, čo aj v platnej právnej úprave v Slovenskej republike chýba.

Pokiaľ ide o vymedzenie pojmu dielo (§ 2587 OZ ČR), takisto sa v podstate prevzala dovtedajšia úprava s tým, že v OZ ČR sa za dielo považuje aj „činnosť s jiným výsledkem“, pričom úprava v OBZ ČR, ale aj terajšia platná úprava v SR hovorí o „*hmotne zachytenom výsledku inej činnosti*“. Aj podľa dôvodovej správy k OZ ČR sa dielo poníma predovšetkým ako činnosť. Podľa nášho názoru však dielom môže byť nielen činnosť ako taká, ale aj výsledok činnosti. Podľa povahy diela treba preto rozlišovať dielo spočívajúce iba v činnosti (práci) a výsledok činnosti, ktorý môže spočívať v diele hmotnom alebo aj nehmotnom. V mnohých prípadoch nebude ani dôležité, akou činnosťou dospel zhotoviteľ k výsledku, teda k dielu, ktoré objednávatel'ovi odovzdal, a predmetom zmluvy o dielo bude iba zhotovenie diela. Nakoniec, s tým počíta aj OZ ČR napríklad v § 2599 až § 2603, ktoré sú uvedené pod marginálnou rubrikou „*Vlastnícké právo k předmětu díla*“, ale aj na iných miestach.

U niektorých zmlúv o dielo bude ale potrebné rozlišovať ako výsledok dielo nehmotné (napr. autorské dielo) a dielo hmotné, na ktorom bude dielo nehmotné zachytené (napr. najrôznejšie nosiče).

Zmluva o dielo, na základe ktorej sa má vytvoriť vec hmotná, vo finálnej fáze vykazuje prvky kúpnej zmluvy, keďže tu dochádza k prevodu vlastníctva k veci za odplatu. Tieto súvislosti sú nakoniec vyjadrené aj v § 2608 OZ ČR, podľa ktorého: „*Je-li předmětem díla věc, řídí se předání věci obdobně ustanoveními o kupní smlouvě. Převzetím nabývá objednatel vlastnícké právo k věci a přechází na něho nebezpečí škody na věci, nestalo-li se tak již dříve.*“ Záver druhej vety je dosť nejasný, lebo nie je jednoznačné, čo mohlo nastať skôr, či prechod nebezpečenstva škody na veci, alebo nadobudnutie vlastníckeho práva, skôr ako nastalo prevzatie veci. Podľa nášho názoru z tejto úpravy možno vyvodit', že je možné nadobudnúť vlastnícke právo k veci aj skôr ako jej prevzatím, a tým aj prechod nebezpečenstva vzniku škody zrejme môže nastať, skôr ako sa prevezme vec, čo však podľa nášho názoru bude potrebné výslovne dohodnúť v zmluve.

V praxi bude potrebné rozlišovať, kedy pôjde o kúpnu zmluvu a kedy o zmluvu o dielo. O zmluvu o dielo podľa nášho názoru pôjde vždy vtedy, ak zmluvná strana – objednávatel' vykonáva činnosti potrebné na vytvorenie veci (tovaru). Podľa nášho názoru je dôležité, či činnosti, ktoré vedú k vytvoreniu diela, sú dohodnuté v zmluve o dielo.³ Ak totiž pôjde iba o mechanické spájanie (montáž) určitých dielov, ktoré nebolo osobitne pre objednávatel'a dohodnuté, a takto dôjde k vytvoreniu veci, nepôjde o zmluvu o dielo, ale o kúpnu zmluvu. V takýchto prípadoch si objednávatel' objedná iba dodanie veci (výrobku), a nie jeho zhotovenie.

V praxi sa často uzatvárajú zmluvy o dielo, výsledkom ktorých je nehmotný statok – predmet duševného vlastníctva. Niekedy sa takýto výsledok priam predpokladá, inokedy k jeho vytvoreniu dochádza náhodne. Preto sa v zmluvách, kde sa predpokladá

³ Z uvedeného dôvodu nemožno podmieniť, že pri zmluve o dielo objednávatel' „*zabezpečuje podstatnú časť vecí potrebných na výrobu tovaru*“. Pozri ŠKRINÁR, A. in: OVEČKOVÁ, O. *Obchodný zákonník: komentár*. 2. diel. 3. dopl. a prepr. vyd. Iura Edition. Bratislava: Wolters Kluwer, 2012, s. 596.

aj nehmotný výsledok, dohodujú osobitné ustanovenia, ktoré riešia právne postavenie objednávateľa a zhotoviteľa k takýmto výsledkom.

OZ ČR s takýmito prípadmi počíta a osobitne v § 2631 až § 2635 upravuje problematiku diela s nehmotným výsledkom.

K tejto úprave v novom Občanskom zákoníku treba dodať, že okrem tejto úpravy bude potrebné na všetky ostatné otázky aplikovať osobitné zákony upravujúce právo duševného vlastníctva.

2. JEDNOTLIVÉ DRUHY NEHMOTNÝCH VÝSLEDKOV

V súvislosti s tvorbou diel musíme rozlišovať dielo hmotné (vec) a dielo nehmotné. Rovnako v tejto súvislosti je potrebné odlíšiť právny režim diel hmotných s normami upravujúcimi vlastnícke právo a právny režim diel či statkov nehmotných s normami upravujúcimi duševné vlastníctvo. V mnohých prípadoch bude súvislosť medzi hmotným a nehmotným dielom veľmi úzka, a to vtedy, ak nehmotné dielo bude nosičom diela nehmotného, resp. bude hmotným vyjadrením diela. Často bude predmetom zmluvy o dielo iba vytvorenie nehmotného diela, pričom sa dielo uloží na už vytvorený hmotný nosič, na hmotnú vec. V niektorých prípadoch môže byť predmetom zmluvy nie iba vytvorenie nehmotného diela, ale aj diela hmotného.

Predmetom zmluvy o dielo môže byť určitý nehmotný výsledok vopred definovaný (požadovaný) alebo môže vytvorené dielo obsahovať prvky nehmotného statku chrániteľného napríklad autorským právom.

Nehmotný výsledok zmluvy o dielo nadobúda právny význam a dôležitosť v momente, keď je identifikovateľný ako predmet osobitnej ochrany. Ide o pomerne rozmanité a rôznymi inštitútmi upravené a chránené nehmotné diela (statky).

V rámci plnenia zmluvy o dielo je dôležité rozlišovať nehmotnú vec (statok), ktorý sa vytvorí ako nový, a nehmotnú vec (statok), ktorý je už vytvorený, ale v rámci plnenia zmluvy o dielo sa použije, resp. sa do diela vloží, zapracuje. Práve pri nehmotných dielach (statkoch) uvedených na druhom mieste je vždy aktuálna otázka ich oprávneného použitia.

V súvislosti so zmluvami o dielo a nehmotnými vecami môžeme rozlišovať viaceré druhy:

- a) V prvom rade súčasťou vytvorených diel môžu byť vyobrazenia (obrazové snímky) fyzických osôb, ale aj obrazové či zvukové záznamy týkajúce sa fyzických osôb, ako aj ich mená a priezviská, chránené v rámci ochrany osobnosti (§ 11 a nasl. OZ SR a § 77 a nasl. OZ ČR). Do tejto skupiny môžeme zaradiť aj názov právnických osôb (§ 19b OZ SR, § 132 a nasl. OZ ČR). Tieto predmety sú aktuálne najmä u rôznych reklamných diel.
- b) Druhú skupinu tvoria diela, ktoré spĺňajú podmienky na ochranu autorskoprávnu, teda autorské diela (Autorský zákon SR č. 185/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov a Autorský zákon ČR č. 121/2000 Sb. ve znení pozdějších předpisů).
- c) Do tretej skupiny možno zaradiť chránené predmety priemyselnoprávnej ochrany, a to predovšetkým zapísané dizajny (zákon č. 444/2002 Z. z. o dizajnoch v znení neskorších predpisov), v Českej republike priemyslové vzory (zákon č. 207/2000 Sb.

o ochrane průmyslových vzorů ve znění pozdějších předpisů). Okrem dizajnov môžu byť výsledky zmluvy o dielo patentovateľné alebo prihlásené a chránené ako úžitkový vzor. Nehmotným výsledkom zmluvy o dielo môžu byť aj riešenia chránené ako topografie polovodičových výrobkov.

- d) Do štvrtej skupiny patria predmety práv na označenie. V rámci tejto skupiny pôjde o ochranné známky, označenia pôvodu výrobkov a zemepisné označenia a obchodné mená. Sem môžeme zaradiť aj práva k označeniam, ktoré nie sú zapísané, teda nezapísané označenia (logá), ako aj doménové mená.

3. USTANOVENIA UPRAVUJÚCE ZMLUVU O DIELO S NEHMOTNÝM VÝSLEDKOM

V Občanském zákoníku České republiky je upravená osobitne zmluva o dielo s nehmotným výsledkom. Pokúsime sa poukázať na jednotlivé ustanovenia tejto osobitnej úpravy.

- a) V § 2631 OZ ČR sa uvádza: „*Spočívá-li dílo v jiném výsledku činnosti, než je zhotovení věci nebo údržba, oprava či úprava věci, postupuje zhotovitel při této činnosti, jak bylo ujednáno a s odbornou péčí tak, aby dosáhl výsledku činnosti určeného ve smlouvě.*“

Z hľadiska zaradenia tohto ustanovenia pod marginálnu rubriku „*Dílo s nehmotným výsledkem*“ možno predovšetkým vyvodiť, že tým **iným výsledkom** môžu byť aj predmety duševného vlastníctva.

Podľa nášho názoru zásada tu uvedená (*postupuje zhotovitel při této činnosti, jak bylo ujednáno a s odbornou péčí tak, aby dosáhl výsledku činnosti určeného ve smlouvě*) však nie je špecifikom iba pre tie zmluvy o dielo, ktorých výsledkom je nehmotný výsledok, resp. predmet duševného vlastníctva. Táto zásada musí platiť pre akúkoľvek zmluvu o dielo bez ohľadu na to, v čom spočíva jej predmet. To platí najmä pre prípady, keď je zhotoviteľom podnikateľský subjekt. Samozrejme, že táto zásada platí predovšetkým pre zmluvy o dielo, predmetom ktorých je napr. vytvorenie počítačového programu, ktorý musí zabezpečiť plnenie požadovaných úkonov a plniť aj požadované funkcie.

Na druhej strane môže ísť o také zmluvy o dielo, kde nebude potrebná žiadna odborná starostlivosť, a napriek tomu sa dosiahne výsledok činnosti, ktorý sa v zmluve dohodne. Ak sa má vytvoriť autorské dielo, napr. logo, na vytvorenie sú potrebné umelecké vlohy a umelecký cit.

- b) V § 2632 OZ ČR sa uvádza: „*Není-li předmětem díla hmotná věc, odevzdá zhotovitel výsledek své činnosti objednateli. Dílo s nehmotným výsledkem se považuje za předané, je-li dokončeno a zhotovitel umožní objednateli jeho užití.*“

Prvá veta nie je celkom zrozumiteľná, vzhľadom na to, že dielo sa musí odovzdať objednávateľovi bez ohľadu na to, v akej podobe sa vytvorilo, a nie iba vtedy, ak nie je predmetom veci hmotná. Nejde teda o osobitosť, ktorá by sa týkala zmlúv z nehmotným výsledkom. Nakoniec, každý objednávateľ má povinnosť dielo prevziať (pozri § 2586

NOZ). Druhá veta tiež nie je špecifická iba pre zmluvy s nehmotným výsledkom. Zákon tu vyjadruje, ktorý okamih možno považovať za odovzdanie diela. Dielo musí byť riadne dokončené. Za riadne dokončené dielo treba považovať také, ktoré je vytvorené v súlade s požiadavkami zmluvy. Dokončenie diela je vymedzené aj v § 2605 OZ ČR.

Ďalej sa vyžaduje skutočnosť, že zhotoviteľ umožni objednávateľovi použitie diela. Treba uviesť, že každé dielo musí byť dokončené, odovzdané, a tým sa umožní objednávateľovi jeho použitie. Možno by bolo užitočné zakotviť požiadavku, že dielo sa považuje za odovzdané, ak je užívania schopné a plne funkčné podľa zmluvy. V rámci tejto úpravy by bolo vhodné zakotviť, že k odovzdaniu diela dochádza prostredníctvom hmotného substrátu, prostredníctvom nosiča, v ktorom je nehmotný výsledok zachytený. Tu je potom priestor aj na rozlíšenie právneho režimu k hmotnému nosiču a k nehmotnému výsledku v ňom obsiahnutom.

Nakoniec v spomínanom § 2605 OZ ČR je uvedené: „*Dílo je dokončeno, je-li předvedena jeho způsobilost sloužit svému účelu. Objednatel převezme dokončené dílo s výhradami, nebo bez výhrad.*“

- c) V § 2633 OZ ČR je zakotvené: „*Výsledek činnosti, který je předmětem práva průmyslového nebo jiného duševního vlastnictví, může zhotovitel poskytnout i jiným osobám než objednateli, bylo-li tak ujednáno. Neobsahuje-li smlouva výslovný zákaz tohoto poskytnutí, je k němu zhotovitel oprávněn, není-li to vzhledem k povaze díla v rozporu se zájmy objednatele.*“

Toto ustanovenie vyjadruje možnosť, aby sa v zmluve dohodla výlučnosť práva k nehmotnému výsledku zmluvy v prospech objednávateľa, a to tak, že zhotoviteľ nebude môcť predmet zmluvy, ktorý je predmetom práva priemyselného vlastníctva alebo iného duševného vlastníctva, poskytnúť iným osobám. Pokiaľ v zmluve toto obmedzenie nebude dohodnuté, platí, že zhotoviteľ môže nehmotný výsledok poskytnúť aj iným osobám. V zmluve je podľa nášho názoru ale dôležité dohodnúť aj to, či takýto predmet, takýto nehmotný výsledok, môže alebo nemôže využívať aj sám zhotoviteľ. Aj využívanie takéhoto predmetu samotným zhotoviteľom môže byť v rozpore so záujmami objednávateľa.

- d) V § 2634 OZ ČR je zakotvené: „*Je-li předmětem díla výsledek činnosti, který je chráněn právem průmyslového nebo jiného duševního vlastnictví, má se za to, že jej zhotovitel poskytl objednateli k účelu vyplývajícímu ze smlouvy.*“

Toto ustanovenie sa vlastne prevzalo z vtedajšej platnej úpravy v Obchodnom zákonníku (§ 558 OBZ ČR), ale stále platí v Obchodnom zákonníku SR. Podľa ustanovenia § 2634 OZ ČR teda platí, že ak je predmetom diela (podľa ustanovení zmluvy o dielo) výsledok činnosti, ktorý je chránený právom z priemyselného alebo iného duševného vlastníctva, objednávateľ je oprávnený použiť ho len na účel vyplývajúci z uzavretej zmluvy o dielo. Na iné účely je oprávnený ho použiť len so súhlasom zhotoviteľa. Toto ustanovenie sa teda vzťahuje na autorské diela, na výsledky duševnej tvorivej činnosti autora aj na predmety priemyselnoprávnej ochrany vrátane know-how. Takáto formulácia však ako pre právnu vedu, tak aj pre právnu prax predstavuje už aj v súčasnosti problém z hľadiska jej interpretácie a následnej aplikácie na konkrétne prípady, a to

v súvislosti s oprávnením použiť dielo na „účel vyplývajúci z uzavretej zmluvy“. Podľa tejto úpravy (aká je aj v stále platnom § 558 OBZ SR) stačí, ak účel použitia zo zmluvy len vyplýva, t. j. nie je v zmluve *expressis verbis* uvedený a na jeho poznanie je nevyhnutné skúmať vôľu účastníkov zmluvy v čase jej uzatvorenia.

V súčasnosti je problematické uzavieranie zmlúv o dielo, na základe ktorých sa zmluvné strany často mylne domnievajú, že v ich rámci bol účinne udelený súhlas na použitie zhotoveného autorského diela alebo iného priemyselnoprávne chráneného diela. Zmluvné strany sa spoliehajú na nadbytočnosť uzavierania licenčných zmlúv, pričom v mnohých prípadoch vyjadrenie ich zmluvnej vôle v spojitosti s účelom zmluvy nie je dostatočne určité. Následkom toho vznikajú spory napr. o určenie výkonu práva majetkových autorských práv, najmä pri zhotovovaní diel z oblasti informačných technológií. Ak napríklad zhotoviteľ počítačového programu uzavrie s objednávatelom len zmluvu o dielo, bez toho, aby zároveň udelil objednávatelovi súhlas na jeho použitie, z účelu zmluvy nemožno vždy vyvodiť, či je objednávatel oprávnený zhotovovať z programu rozmnoženiny, alebo či je oprávnený ho aj sám spracovať (spôsoby použitia diela), a ani koľko rozmnoženín je oprávnený zhotoviť a v akej miere ho môže sám tvorivo upraviť (rozsah použitia diela).⁴

V tejto súvislosti je potrebné upozorniť na skutočnosť, že sa v § 2634 OZ ČR (a rovnako aj v platnom § 558 OBZ SR) hovorí o „**predmete chránenom právom priemyselného alebo iného práva duševného vlastníctva**“. To v prípade predmetov priemyselných práv nemožno vykladať tak, že ide o predmety, na ktoré je už udelená priemyselnoprávna ochrana, ale je potrebný širší výklad v tom smere, že ide i o také predmety, ktoré sú vytvorené a spôsobilé na ochranu, resp. ktoré spĺňajú podmienky na udelenie ochrany.

Takýmto predmetom sa po ich vytvorení poskytuje iba všeobecná ochrana vrátane nekalosúťažnej, ale nie osobitná priemyselnoprávna ochrana. V prípade autorských diel to nie je problém, keďže u týchto vzniká autorskoprávna ochrana už momentom vytvorenia diela a vyjadrenia spôsobom umožňujúcim jeho poznanie (vnímanie).

U predmetov priemyselnoprávnej ochrany sa okrem vytvorenia diela vyžadujú aj ďalšie dve právne skutočnosti, a to podanie prihlášky a rozhodnutie o udelení ochrany.

Z uvedeného dôvodu je potrebné v zmluvách o dielo, kde sa predpokladá aj vytvorenie predmetov chránených autorským právom či chrániteľných právom priemyselného vlastníctva, ak sa súčasne neuzatvára aj licenčná zmluva, uviesť účel zmluvy tak, aby bol určitý a zrozumiteľný. Je to dôležité najmä pri autorských dielach. Takéto dojednania, resp. spresnenia účelu zmluvy, práve s ohľadom na využívanie nehmotných výsledkov je možné urobiť aj dodatkom k pôvodnej zmluve o dielo, ktorá môže obsahovať aj prvky licenčnej zmluvy, bez toho, aby bolo potrebné upravovať či meniť názov zmluvy.

e) V § 2635 OZ je zakotvené: „*Ustanovení tohoto oddílu se použijí obdobně i pro výsledek činnosti zhotovený podle ustanovení o veřejném příslibu (soutěžní dílo)*.“

Z hľadiska systematického výkladu i tu možno dospieť k záveru, že ide o také súťažné diela, ktoré spočívajú v nehmotnom výsledku, teda ktoré sú autorskými dielami,

⁴ SZATTLER, E. in: VOJČÍK, P. a kol. *Právo duševného vlastníctva*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012, s. 239.

prípadne dielami, na ktoré sa vzťahujú priemyselnoprávne normy alebo ochrana ako know-how.

4. NIEKTORÉ ĎALŠIE USTANOVENIA OZ ČR, KTORÉ JE POTREBNÉ APLIKOVAŤ NA ZMLUVU O DIELO S NEHMOTNÝM VÝSLEDKOM

Pokiaľ sa uzatvárajú zmluvy o dielo napr. na vytvorenie počítačových programov či rôznych informačných systémov ako nehmotných výsledkov, bude potrebné aplikovať pochopiteľne aj ďalšie ustanovenia OZ ČR. Takým je aj § 2607 OZ ČR, a to predovšetkým na tie prípady, keď bude potrebné vykonať testovanie programu či overovanie jeho funkcií. V ustanovení § 2607 ods. 1 OZ ČR sa uvádza: „*Má-li být dokončen díla prokázáno provedením ujednaných zkoušek, považuje se provedení díla za dokončené úspěšným provedením zkoušek. K účasti na nich zhotovitel objednatel včas přizve; nezúčastní-li se objednatel zkoušky a nevylučuje-li to povaha věci, nebrání to jejich provedení.*“

U mnohých zmlúv o dielo je potrebné vykonať skúšky, či je dielo funkčné a či spĺňa požiadavky zadané v zmluve o dielo. Zákon požaduje, aby zhotoviteľ včas oznámil objednávateľovi termín, kedy sa bude skúška realizovať. Zároveň platí zo zákona domnienka, že ak bol objednávateľ včas na skúšky prizvaný, a napriek tomu sa nezúčastní, a ak to povaha veci nevylučuje, môže tieto skúšky vykonať zhotoviteľ bez účasti objednávateľa. Podľa nášho názoru nestačí iba včasné oznámenie zo strany zhotoviteľa, ale aj akceptácia zo strany objednávateľa. Môže nastať niekoľko situácií, kedy sa objednávateľ aj napriek včasnému oznámeniu z objektívnych dôvodov nebude môcť skúšok zúčastniť.

V ustanovení § 2607 ods. 2 OZ ČR je uvedené: „*Výsledek zkoušky se zachytí v zápisu; není-li objednatel přítomen, potvrdí zápis místo něho hodnověrná, odborně způsobilá a nestranná osoba, jež se zkoušek zúčastnila. Nepřítčí-li se to povaze závazku, je zhotovitel povinen objednateli na jeho žádost zápis předat.*“

O vykonaných skúškach sa musí vyhotoviť záznam. Potvrdenie zápisu inou osobou než objednávateľom je však sporné. Ak si takúto osobu prizve zhotoviteľ, ktorý ju navyše aj platí za jej činnosť, už možno pochybovať o jej nezáujatosti. V praxi sa asi takýto spôsob potvrdzovania zápisu neujme. Druhá veta nie je podľa nášho názoru správne formulovaná. Zhotoviteľ by mal v každom prípade, nech sa za akýchkoľvek okolností skúšky vykonali, odovzdať zápis o skúškach objednávateľovi, a to bez ohľadu na to, či si to vyžiada, alebo nie. Inak to nemá zmysel. Aká povaha záväzku by mohla byť prekážkou na odovzdanie zápisu objednávateľovi, zákon neupravuje.

To, že dielo musí spĺňať požiadavky stanovené v zmluve a že musí byť spôsobilé slúžiť účelu, na ktorý bolo vytvorené, je zakotvené aj v § 2605 OZ ČR:

„(1) *Dílo je dokončeno, je-li předvedena jeho způsobilost sloužit svému účelu. Objednatel převezme dokončené dílo s výhradami, nebo bez výhrad.*

(2) *Převezme-li objednatel dílo bez výhrad, nepřizná mu soud právo ze zjevné vady díla, namítne-li zhotovitel, že právo nebylo uplatněno včas.*“

Práve u diel s nehmotným výsledkom sa často očakávajú také vlastnosti a funkčnosť, ktorá podmieňujú, aby dielo mohlo slúžiť svojmu výsledku.

Pri tých zmluvách o dielo, ktoré sa týkajú pomerne zložitého predmetu, napr. softvérového systému, je možné dohodnúť vytváranie predmetu zmluvy postupne a odovzdávanie diela po častiach. Takéto situácie upravuje § 2606 OZ ČR: „*Provádí-li se dílo postupně a lze-li jednotlivé stupně odlišit, může být předáno a převzato i po částech.*“

Pri uzatváraní zmlúv, predmetom ktorých je **obchodné tajomstvo**, resp. podľa ktorých je potrebné osobitne chrániť určité informácie, treba pripomenúť, že je možné využiť aj úpravu v § 2985 OZ ČR.

Občiansky zákonník ČR neprevzal dovtedy platnú úpravu zakotvenú v § 271 OBZ ČR (a stále platnú v OBZ SR), podľa tejto úpravy, ak si strany pri rokovaní o uzavretí zmluvy navzájom poskytnú informácie označené ako dôverné, nesmie strana, ktorej sa tieto informácie poskytnú, prezradiť tretej osobe ani ich použiť v rozpore s ich účelom na svoje potreby, a to bez ohľadu na to, či dôjde k uzavretiu zmluvy alebo nie. Kto poruší takúto povinnosť, je povinný na náhradu škody podľa ustanovení § 373 nasl. OBZ SR. Aktuálne to bude najmä pri rokovaní o poskytnutí know-how, ktoré tvoria spravidla informácie, znalosti či vedomosti, ktoré nie sú inak dostupné či známe.

Nemožno vylúčiť, že sa uzavrie zmluva o dielo, pričom súčinnosť objednávateľa bude spočívať v tom, že musí predložiť zhotoviteľovi dôverné informácie či údaje týkajúce sa podniku alebo jeho zamestnancov, zmluvných partnerov a pod. potrebné napríklad na automatické spracovanie, resp. na využitie v informačných technológiách.

Prostriedky ochrany porušenia obchodného tajomstva ako nekalosúťažného konania sú zakotvené v rámci ochrany proti nekalej súťaži v § 2988 OZ ČR:

„*Osoba, jejíž právo bylo nekalou soutěží ohroženo nebo porušeno, může proti rušiteli požadovat, aby se nekalé soutěže zdržel nebo aby odstranil závadný stav. Dále může požadovat přiměřené zadostiučinění, náhradu škody a vydání bezdůvodného obhacení.*“

5. NADVÄZUJÚCE ZMLUVNÉ VZŤAHY PRI TVORBE DIEL S NEHMOTNÝM VÝSLEDKOM

V rámci vytvárania a následného využívania niektorých predmetov duševného vlastníctva môže vzniknúť viacero nadväzujúcich zmluvných vzťahov, pričom je medzi nimi priama súvislosť. Typické je to v prípadoch, ak zmluvu o dielo uzatvára objednávateľ so zhotoviteľom, ktorým je podnikateľ (právnická osoba alebo fyzická osoba), pre ktorého dielo vytvára iná osoba. V takomto prípade musí podnikateľ – zhotoviteľ, ktorý uzavrel zmluvu o dielo s objednávateľom (budúcim používateľom či užívateľom diela), nadobudnúť od tvorca (autora či pôvodcu) všetky práva, ktoré chce sám previesť na objednávateľa alebo mu ich poskytnúť. Môžeme hovoriť o tzv. zmluvnom reťazci. Tu znásobene platí známa rímska zásada „*nemo plus iuris ad alium transferre potest quam ipse habet*“ (nikto nesmie previesť na iného viac práv, ako sám má). To treba mať na zreteli v rámci uzatvárania viacerých na seba nadväzujúcich zmlúv.

Najčastejšie pôjde o vzťahy medzi subjektmi:

objednávateľ (využívateľ/používateľ) – **zhotoviteľ** – **autor (pôvodca)**

Môžu sa teda súčasne, resp. následne, uzavrieť dve zmluvy o dielo, a to medzi zhotoviteľom a objednávateľom a medzi zhotoviteľom a autorom. Vzťah medzi zhotoviteľom

a autorom (pôvodcom) môže existovať už v čase uzatvárania zmluvy o dielo alebo sa uzavrie následne. Môže to byť vzťah pracovnoprávny, keď autor či pôvodca bude dielo tvoriť v rámci plnenia pracovných povinností. Tam, samozrejme, bude potrebné dôsledne rozlišovať, či pôjde o autora a tvorbu autorských diel, resp. tvorbu umeleckého výkonu, alebo pôjde o pôvodcu, a teda o tvorbu predmetov priemyselnoprávnej ochrany. Aké práva má zhotoviteľ ako zamestnávateľ určujú osobitné zákony. Takým je napr. Autorský zákon č. 121/2000 Sb. ve znění pozdějších předpisů (ďalej **AZ ČR**), ktorý v § 58 upravuje zaměstnanecké dílo.

V tejto súvislosti treba upozorniť na znenie § 58 ods. 7 AZ ČR, podľa ktorého „*počítačové programy a databáze, jakož i kartografická díla, která nejsou kolektivními díly, se považují za zaměstnanecká díla i tehdy, byla-li autorem vytvořena na objednávku; objednatel se v takovém případě považuje za zaměstnavatele. Ustanovení § 61 se na tato díla nevztahuje.*“ Spomeňme v tejto súvislosti aj ustanovenie § 61 autorského zákona AZ ČR, ktorý upravuje dielo vytvárané na objednávku a súťažné dielo:

„(1) *Je-li dílo autorem vytvořené na základě smlouvy o dílo (dílo vytvořené na objednávku), platí, že autor poskytl licenci k účelu vyplývajícímu ze smlouvy, není-li sjednáno jinak. K užití díla nad rámec takového účelu je objednatel oprávněn pouze na základě licenční smlouvy, nevyplyvá-li z tohoto zákona jinak.*

(2) *Není-li sjednáno jinak, autor může dílo vytvořené na objednávku užít a poskytnout licenci jinému, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy objednatele.*

(3) *Ustanovení odstavců 1 a 2 platí obdobně pro dílo vytvořené autorem jako soutěžícím ve veřejné soutěži (soutěžní dílo).*“

Bude teda existovať zmluva o dielo medzi objednávateľom a zhotoviteľom a zmluvný vzťah (nevyklučuje sa tiež zmluva o dielo) medzi zhotoviteľom a tvorcom/autorom či pôvodcom.

Dôležité je, aby zhotoviteľ nadobudol všetky práva od autora (autorov), ktoré chce previesť na objednávateľa. Dôležité je napríklad právo dielo šíriť a rozmnožovať. V súčasnosti môže byť zmluva medzi zhotoviteľom a objednávateľom uzavretá podľa Obchodného zákonníka a zmluva medzi zhotoviteľom a autorom podľa Občianskeho zákonníka (alebo aj podľa Obchodného zákonníka).

Takúto zmluvu o vytvorení diela s nehmotným výsledkom, napr. logom, uzatvára často reklamná agentúra, podnikateľský subjekt (ako zhotoviteľ) s objednávateľom, ktorý je spravidla tiež podnikateľom. Aj v takomto prípade si musí objednávateľ zabezpečiť od zhotoviteľa nadobudnutie práv na šírenie diela. Reklamná agentúra musí práva na šírenie, ktoré chce previesť na objednávateľa, zasa nadobudnúť od autora (autorov). Musí mať práva s nimi nakladať v rozsahu, v akom ich poskytuje ďalej objednávateľovi.

Ak hovoríme o právnych súvislostiach pri vytváraní nehmotných výsledkov, nemožno nespomenúť formu **verejnej súťaže**. To nakoniec zvyrazňuje aj § 2635 OZ ČR. Určitý subjekt si môže (a v praxi sa to stáva často) pre svoje potreby dať vytvoriť nehmotné dielo tak, že na túto svoju požiadavku vyhlási verejnú súťaž v zmysle úpravy v § 1772 až § 1779 OZ ČR. Tento subjekt má tak možnosť získať od viacerých súťažiacich rôzne návrhy, z ktorých si vyberie pre svoju potrebu to dielo, ktoré mu najviac vyhovuje (aj tu treba pripomenúť, že vytvorený nehmotný výsledok v rámci verejnej súťaže môže byť autorským dielom).

Samotné súťažné podmienky a následná akceptácia súťažiteľa (tým, že podal návrh na riešenie loga, akceptoval vyhlásené podmienky) dávajú už dostatočný právny rámec na doriešenie ďalších právnych vzťahov súvisiacich s používaním takéhoto výsledku verejnej súťaže.

6. ZODPOVEDNOSŤ ZA VADY DIEL

Občanský zákoník ČR v rámci zmluvy o dielo upravuje osobitne iba otázku vadnosti diela, pričom v zmysle § 2615 OZ ČR o právach objednávateľa z vadného plnenia platia ustanovenia o kúpnej zmluve.

Okrem toho, samozrejme, bude potrebné aplikovať aj ustanovenia o riadnom plnení, a to od § 1914 OZ ČR. V rámci tejto úpravy treba osobitne upozorniť na úpravu týkajúcu sa právnych väd.

V zmysle § 1920 OZ ČR: *„Předmět plnění má právní vadu, pokud k němu uplatňuje právo třetí osoba, ledaže o takovém omezení nabyvatel věděl nebo musel vědět. V takovém případě to nabyvatel oznámí bez zbytečného odkladu zciziteli. Kdo na sebe převedl právo k předmětu, o kterém ví, že zciziteli nepatří nebo že zcizitel není oprávněn takové právo zřídít, nemá právo z této vady.“*

V prvej vete uvedeného ustanovenia sú vyjadrené dva problémy. Jednak je to uplatňovanie práv tretou osobou na predmet plnenia a jednak určité obmedzenie, ktoré sa môže týkať predmetu plnenia. Zákonodarca to nevyjadril ale celkom presne, pretože uplatňovanie práv k predmetu plnenia nemusí byť obmedzenie a naopak. Ak jestvuje určité obmedzenie vo vzťahu k predmetu plnenia, nemusí si súčasne naň uplatňovať právo tretia osoba. Pokiaľ ide o uplatňovanie práv tretími osobami, to môže nastať ak v oblasti autorských, tak aj v oblasti priemyselných práv. K takej situácii by mohlo dôjsť, ak by sa napr. v rámci plnenia zo zmluvy o dielo odovzdalo objednávateľovi také dielo, ktoré nevytvoril zhotoviteľ, resp. osoba, ktorá to pre zhotoviteľa mala vytvoriť, ale použilo by sa cudzie autorské dielo vrátane počítačového programu. Rovnaká by bola situácia, ak by sa odovzdalo riešenie, a to jednak priemyselnoprávne chránené, tak aj osobitne nechránené (ako know-how), ku ktorému patria práva tretích osôb.

Je preto vždy dobré, ak sa v zmluvách o dielo ako prevencia výslovne uvedie ustanovenie, že zhotoviteľ zodpovedá za porušenie práv tretích osôb a zodpovedá za všetku ujmu, ktorá týmto vznikne. U autorských diel je vhodné uviesť vyhlásenie, že zhotoviteľ, resp. aj autor, vyhlasujú, že k odovzdávanému predmetu zmluvy, teda k dielu, autori a zhotovitelia nadobudli práva umožňujúce s dielom disponovať a môžu ich previesť v rozsahu zmluvy na objednávateľa.

Už sme uviedli, že na zodpovednosť za vady diela sa aplikujú ustanovenia o kúpnej zmluve. Okrem tohto odkazu však český občiansky zákonník má aj osobitnú úpravu, a to práve vo vzťahu k duševnému vlastníctvu. V § 2616 OZ ČR sa uvádza:

„Dojde-li podle českého právního řádu nebo podle právního řádu státu, kde má být předmět díla využit, v důsledku použití předmětu díla k ohrožení nebo porušení práva třetí osoby z průmyslového nebo jiného duševního vlastnictví, je z toho zhotovitel objednateli zavázán, pokud o tom zhotovitel v době uzavření smlouvy věděl nebo vědět

musel. Na právni vady díla se obdobně použijí ustanovení o právních vadách předmětu koupe.“

Často sa uzatvárajú zmluvy dielo s medzinárodným prvkom, čo aj predpokladá, že dielo vytvorené v jednej krajine sa bude využívať v inej. Úprava v § 2616 OZ ČR vlastne počíta s tým, že napr. riešenie, ktoré bude odovzdané ako predmet plnenia zo zmluvy, môže byť v niektorej krajine chránené, pričom v krajine, kde sa vytvorilo, osobitne chránené nebude. Zákon tu akoby chránil zhotoviteľa, keďže jeho zodpovednosť voči objednávateľovi je daná iba vtedy, ak o ohrození alebo porušení práva tretej osoby z priemyselného alebo iného duševného vlastníctva vedel alebo musel vedieť. Sme toho názoru, že je potrebné túto zodpovednosť zhotoviteľa za ohrozovanie alebo porušovanie práv tretích osôb z práva duševného vlastníctva aj v krajine, kde sa bude riešenie využívať, dohodnúť v zmluve.

Pokiaľ ide o uplatnenie práv zo zodpovednosti za vady diela, platí ustanovenie § 2618 OZ ČR, podľa ktorého: *„Soud nepřizná objednateli právo z vadného plnění, neoznámil-li objednatel vady díla bez zbytečného odkladu poté, kdy je zjistil nebo při náležité pozornosti zjistit měl, nejpozději však do dvou let od předání díla, a namítne-li zhotovitel, že právo bylo uplatněno opožděně.“* Z uvedeného vyplýva, že na súdne priznanie práv z vadného plnenia musia byť splnené dve podmienky. Objednávateľ musí uplatniť vady diela zhotoviteľovi bez zbytočného odkladu potom, čo ich zistil alebo mohol zistiť, najneskôr však do dvoch rokov od odovzdania diela. Ak by k oznámeniu vád došlo oneskorene, potom musí zhotoviteľ namietat, že právo bolo uplatnené oneskorene. Aj keď to nevyplýva priamo z textu, ale z kontextu úpravy možno vyvodit, že namietat oneskorené oznámenie vád musí urobiť zhotoviteľ voči objednávateľovi, a nie voči súdu. Súd bude následne v rámci konania skúmať, či námietka zo strany zhotoviteľa bola opodstatnená alebo nie. Inak povedané, ak by objednávateľ oznámil vady diela aj neskôr, ako to ukladá zákon, a zhotoviteľ by to nenamietal, mohol by súd priznať objednávateľovi právo z vadného plnenia. Zostáva otvorená otázka, či je možné namietat oneskorené oznámenie vád aj potom, čo podá objednávateľ návrh na súd. Sme toho názoru, že zhotoviteľ môže kedykoľvek namietat oneskorené oznámenie vád, pričom, ako sme uviedli, o opodstatnenosti námietok rozhodne súd.

ZÁVER

Pri uzatváraní zmlúv o dielo, kde je predpoklad, že môže byť výsledok chránený osobitnými právnymi inštitútmi, je potrebné v zmluve dohodnúť aj práva na tieto nehmotné výsledky. U autorských diel je potrebné dbať na úpravu licenčných podmienok, za ktorých môže nadobúdateľ diela využívať autorské diela. Zhotoviteľ diela však musí mať vysporiadané autorské práva s autorom, a to podľa toho, na základe akého právneho titulu dielo pre zhotoviteľa vytvoril.

U vytváraných autorských diel je preto vhodné uviesť vyhlásenie, že zhotoviteľ, resp. aj autor, vyhlasujú, že k odovzdávanému predmetu zmluvy, teda k dielu, autori a zhotovitelia nadobudli práva umožňujúce s dielom disponovať a môžu ich previesť

v rozsahu zmluvy na objednávateľa. Často pôjde o zamestnanecké diela alebo diela vytvorené na základe zmluvy.

Pokiaľ pôjde o možné vytvorenie riešení, ktoré by mohli byť patentovateľné či chránené úžitkovým vzorom, je potrebné dohodnúť práva súvisiace s prihlásením za účelom získania ochrany (patent alebo zápis úžitkového vzoru).

Nadobúdateľ diela, súčasťou ktorého sú aj nehmotné výsledky, si musí v zmluve zabezpečiť vyhlásenie zhotoviteľa o plnej zodpovednosti a náhrade ujmy, ktorá by vznikla v dôsledku toho, že vytvorením a následným použitím diela by sa porušili práva tretích osôb. Môže ísť o porušenie práv k nehmotným veciam (statkom), ktoré sme uviedli v časti tohto príspevku.

Nakoniec je podľa nášho názoru potrebné spresniť ustanovenie § 558 OBZ SR a rovnako § 2636 OZ ČR. V praxi sú často problémy, v akom rozsahu sa môžu využívať jednotlivé predmety duševného vlastníctva. Bolo by teda vhodné doplniť znenie § 558 OBZ SR takto:

„Ak je predmetom diela podľa § 556 výsledok činnosti, ktorý je chránený právom z priemyselného alebo iného duševného vlastníctva, je objednávateľ oprávnený použiť ho len na účel vyplývajúci z uzavretej zmluvy o dielo, a to v dohodnutom spôsobe a rozsahu. Obdobne to platí aj o dielach, na ktoré nebola udelená osobitná ochrana.“

A v § 2634 OZ ČR by bolo vhodné doplniť: *„Je-li předmětem díla výsledek činnosti, který je chráněn právem průmyslového nebo jiného duševního vlastnictví, má se za to, že jej zhotovitel poskytl objednateli k účelu vyplývajícimu ze smlouvy. Ve smlouvě je potřebné dojednat rozsah a způsob použití díla. Obdobně to platí i u děl, na které nebyla udělena zvláštní ochrana.“*

Doplnená druhá veta sa týka takých riešení, ktoré v čase vytvorenia diela neboli osobitne chránené a dokonca ešte nebola ani podaná prihláška na ich ochranu.

prof. JUDr. Peter Vojčík, CSc.
Právnická fakulta Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach
peter.vojcik@upjs.sk